

HULLADÉK GAZDÁLKODÁS

A legjobb hulladék a "nem keletkező hulladék", a hulladékhegyek csökkentése mindannyiunk feladata és felelőssége, amit csak közös erőfeszítéssel tudunk elérni. A hulladékkezelési közszolgáltatás megszervezése, működtetése az önkormányzatok kötelessége, a lakosságnak pedig az, hogy ezen szolgáltatásokat igénybe vegye, melyért a hulladék mennyiségével arányos hulladékkezelési díjat fizet. A hulladékhegyek csökkentésének egyik lehetősége a szelektív hulladékgyűjtés, mely többek között a számunkra már feleslegessé, használhatatlanná vált hulladékoktól segít bennünket környezetbarát módon megválni.

ÜVEG**Fehérüveg**

A tiszta, kiöblített italos és egyéb, a háztartásban már feleslegessé vált színezetlen üvegeket - konzerves, parfümös stb. - dobhatjuk ide.

Ne dobjunk bele színes üveget (pl. zöld, barna üveget), tükröt, ablaküveget, villanykörtét, szemüveget, nagytót, drótszövetes üveget, kerámiát, porcelánt, neoncövet!

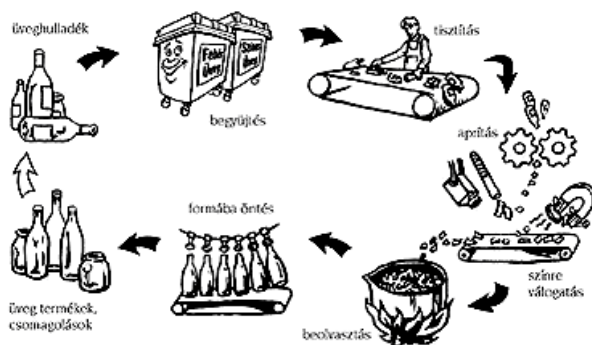
Színesüveg

Dobhatunk bele színes (zöld, barna, sárga) italos, parfümös, konzerves üveget.

Ne dobjunk bele színezetlen, azaz fehér üveget, drótszövetes üveget, katedrálüveget, kerámiát, porcelánt.

Az üvegekről távolítsuk el a fém kupakokat!**Az üveghulladék hasznosítása:**

Napjainkban a korábbi évtizedek többszörösére, hozzávetőlegesen 3%-ra bővült az üveghulladék aránya a háztartási hulladékokon belül. Ha szín szerint válogatva gyűjtjük az üvegeket, akkor azok szinte 100%-ban újrahasznosíthatók és a végtermék minősége is szinte azonos az új üvegekével mindamelllett, hogy a folyamat során 10-20 % energia-megtakarítás is elérhető.

A gyűjtőedényekben színük szerint (fehér és színes) gyűjtött üveget tisztítás után darabokra aprítják, zúzzák. Ezt követően a válogatóban mágnes segítségével eltávolítják belőle a fémdarabkákat (gyűrűk, kupakok), majd az egyes színeket elkülönítik egymástól.

Ezután az üvegdarabokat beolvasztják és formába öntik, azaz újra termékeket

készítenek belőle a csomagolóipar számára.

MŰANYAG

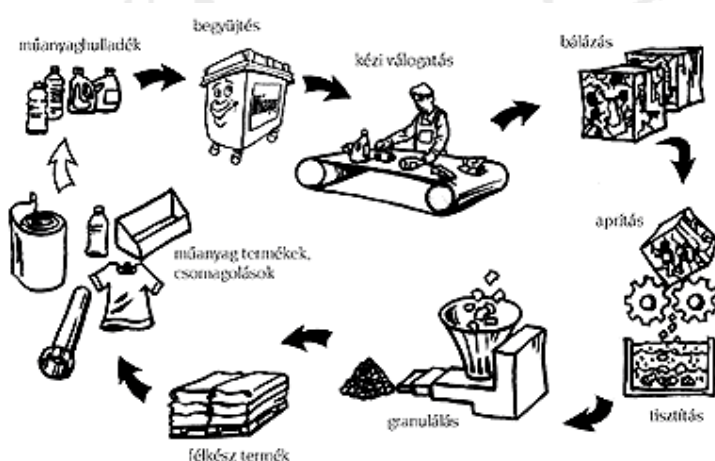
Üdítő, ásványvizet PET-palackokat, kiöblített háztartási flakonokat és azok lecsavart kupakjait (samponos, habfürdős stb.) háztartásban előforduló tiszta fóliát (szatyrok, tasakok, csomagoló fóliák stb.) dobhatunk bele. Tejes és gyümölcsitalos (kombinált) dobozokat minden esetben mossuk ki és tapossuk laposra! Majd a papír vagy a műanyag konténerbe helyezzük el, attól függően, hogy hogyan jelzik.

Ne dobjunk bele zsíros, olajos, háztartási vegyi anyaggal szennyezett (nem kimosott) flakont. Tejes, joghurtos poharat, margarinos dobozt, élelmiszer-maradványt tartalmazó műanyagot, hungarocellt, CD-lemezt, magnó- és videokazettát, egyéb műanyagok ítélt hulladékot (pl. nejlonharisnya), mert hasznosításuk jelenleg nem megoldott!

Véletlenül sem kerülhet a műanyag közé: üvegpalack (sajnos sokan összekeverik a kétféle palackot); papírcímke; ételmaradék.

A műanyag hasznosítása

A műanyagok hasznosítása komplex feladat, mert ennek az anyag típusnak számos különböző típusa létezik és van forgalomban. Gyakran ugyanannak a műanyagnak sem azonos az összetétele, mert a gyártás során erősítő anyagokat, töltőanyagokat, színezőanyagokat, stb. kevernek az alapanyagába. Emiatt a műanyagokat a szelektív hulladékgyűjtés során csak, mint vegyes műanyagot lehet gyűjteni, ezt követően pedig feldolgozás előtt kell anyagfajták szerint szétválasztani őket.

A begyűjtött műanyag csomagolóanyagokat a válogatóban fajtánként válogatják szét, majd tömörítéssel bálázzák. A bálákat az hasznosítás helyére történő szállítás után aprítják, majd a műanyag darabkákat vegyszerek felhasználásával megtisztítják a szennyeződésektől.

A megtisztított műanyagdarabkákat ezután granulálják. Az így nyert félkész terméket műanyag termékek és csomagolások előállításához használják fel újra.

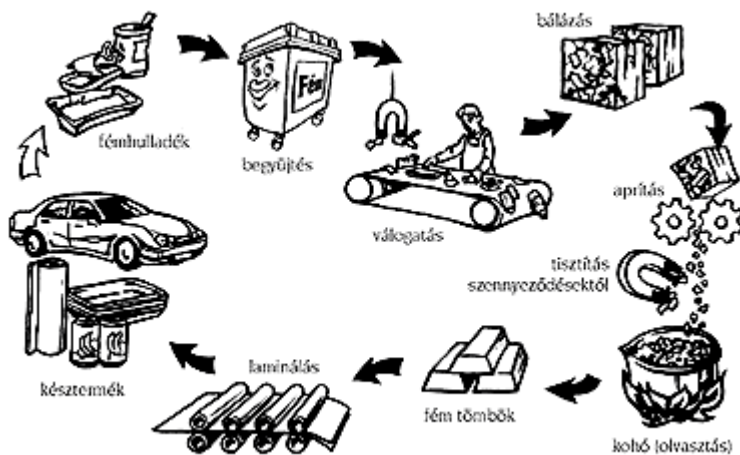
FÉMEK

A fémek talán a legkevésbé érzékenyek a különféle szennyeződésekre. Nagyon fontos volna ezek szelektív gyűjtésének elterjedése, mert a gazdaságba történő visszaáramoltatásuk igen jelentős energiamegtakarítást eredményez.

Ez az edény a fém csomagolódobozok (üdítős, sörös, konzerves stb.) és a háztartási kis fémhulladékok (pl. evőeszközök stb.) gyűjtésére szolgál.

A konzerves, kutya- illetve macska-eledeles dobozokat csak kimosva szabad beledobni!

Az ércléhelyek kimerülése, a kitermelés költségeinek emelkedése valamint a fémek előállításának és feldolgozásának magas járulékos költsége egyre inkább szükségessé teszik a fém csomagolóanyagok másodnyersanyagként történő hasznosítását. A fémhulladékok hasznosításával nem csak nyersanyagot takarítunk meg, de jelentős mennyiségű energiát is.

A begyűjtött fém csomagolóanyagokat a válogatóban fajtánként szétválogatják, majd tömörítéssel bálázzák. A bálákat az hasznosítás helyére történő szállítás után aprítják, majd mágnesek segítségével kiválasztják belőlük a más típusú fémeket. A megtisztított fémdarabokat kohókban beolvasztják és szállítható rudakba öntik. A rudakat a felhasználás helyén hengerelik, ezáltal lehetővé válik, hogy újra különböző késztermékeket készítsen belőlük a feldolgozóipar.

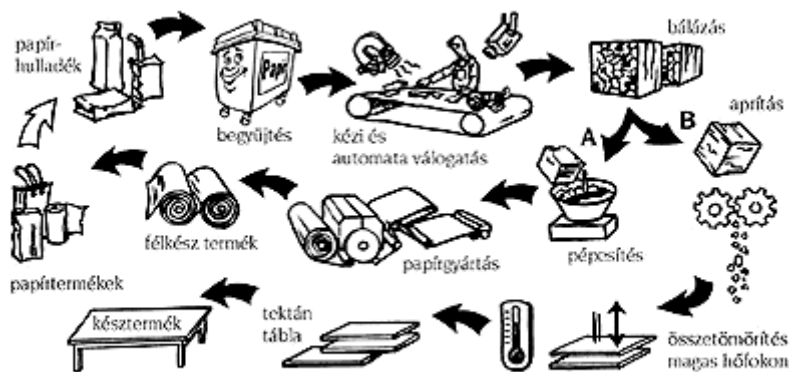
PAPÍR

Ez a konténer újságok, folyóiratok, füzetek, könyvek, hullámpapír, csomagolópapír, kartondoboz gyűjtésére való. Tejes és gyümölcsitalos (kombinált) dobozokat minden esetben mossuk ki és tapossuk laposra! Majd a papír vagy a műanyag konténerbe helyezük el, attól függően, hogy hogyan jelzik. Kérjük higiénias okokból **ne dobjuk bele** az élelmiszer- maradványokat és egyéb szennyeződésekkel tartalmazó (pl. olaj, zsír, oldószer) papírokat, használt papír zsebkendőt, szalvétákat stb.

A feldolgozás legfontosabb feltétele, hogy a papír **ne legyen szennyezett**, zsíros! Fordítsunk figyelmet arra is, hogy **nem kerülhet a papírgyűjtő konténerbe** pl. műanyag, vagyis:

- füzetborító, műanyag mappa, nejlon fólia (vigyázzunk, a hentesáru csomagolásához sokhelyütt használnak papír-műanyag összetételű fóliát);
- műanyag kötözőzsinór;
- ragasztószalag (pl. dobozok lezárásához használt). Éppen ezért az összegyűjtött újságpapírt ne műanyagzacskóban tároljuk, és ne műanyagzsinoggal kötözzük össze. A legjobb, ha összekötözés nélkül egy papírzacskóba rakjuk.

A begyűjtött papírhulladékokat elsősorban anyaguk szerint (újságpapír, kartonpapír, papírtartalmú többrétegű italosdoboz) válogatják szét. A szétválogatott papírokat bálázzák. Az anyaguk szerint visszagyűjtött papírokból készülhetnek A., papírtermékek, B., italos karton alapú késztermékek.

A., A papírtermékek készítéséhez a begyűjtött papírt pépesítik, ezt követően pedig a papírgyártás tradicionális folyamatain keresztül félkész termékeket állítanak elő belőle. A késztermékek széles skáláját az újrapapírból készített félkésztermékekből állítják elő.

B., A késztermékek előállításához a begyűjtött italoskartont először összedarabolják, majd a darabkákat magas hőfokon összetömörítik, az összetömörített rendkívül szilárd anyagból ún. tektántáblákat készítenek, amelyet késztermékek előállításához használnak.

Miért kifizetődő a papír hasznosítása?

A papírgyártás folyamatához jelentős mennyiségű energiára van szükség. Az újrapapír készítésével viszont rengeteg vizet és energiát takaríthatunk meg. Táblázatunk a fehér papír és a szürke újrapapír anyag és energiafelhasználásának különbségét mutatja be:

VESZÉLYES HULLADÉK

A veszélyes hulladékokat külön kell gyűjteni. A veszélyes hulladék leadható a hulladékudvarokban vagy az önkormányzat által szervezett veszélyes hulladék gyűjtőakciók keretében, melynek helyéről, idejéről az adott önkormányzat ad tájékoztatást.

A leggyakoribb, háztartásokban is fellelhető veszélyes hulladékok, melyeknek már speciális gyűjtése sok helyen megoldott: elem és lejárt vagy feleslegessé vált gyógyszer, a festék, sütőzsiradék, akkumulátor.

Ezek közül kiemeljük a:

GYÓGYSZER

A lejárt vagy feleslegessé vált gyógyszereket semmiképpen ne dobjuk ki az otthoni szeméttárolóba, vagy lefolyóba mivel a gyógyszerek veszélyes hulladékok és a hulladéklerakókba kerülve károsíthatják a természetet és a talajvízbe, illetve földre jutva egészségünket is.

2006. január 1-től minden gyógyszertárban átveszik tőlünk a szakemberek a hulladékot a megfelelő tároló edényekbe helyezik, ahonnan a koordináló szervezet a hulladékégetőbe viszi ártalmatlanításra.

ELEKTRONIKAI HULLADÉK

Az elektronikai berendezések és hulladékok szeméttárolóba illetve lomtalanításkor utcára helyezése szintén nem helyes magatartás. A hulladékok gyártóhoz történő visszajuttatása hasznosításra illetve ártalmatlanításra nagyon fontos.

2005. augusztus 13-tól amennyiben új készüléket vásárolunk, a vásárlás helyén visszaveszik régi, már feleslegessé vált készülékünket. Több üzletben vásárlás nélkül is átveszik tőlünk az elektronikai hulladékot, melynek pontos feltételeiről az egyes üzletekben adnak felvilágosítást. Folyamatosan bővül azon önkormányzatok száma is, melyek elektronikai hulladék begyűjtésére speciális lomtalanítást szerveznek. A helyi lehetőségekről az adott önkormányzat ad bővebb információt.

ELEM

Az elemeket semmiképpen ne dobjuk ki a szemetesünkbe. Már sok helyen visszaveszik a már lemerült, használt elemeket.

SZERVES HULLADÉK

Mi a komposzt?

Földszerű, sötétbarna színű, magas szervesanyag-tartalmú anyag, amely szerves hulladékokból, maradványokból elsősorban mikroorganizmusok tevékenységének hatására jön létre, megfelelő környezeti hatások mellett.

Miért fontos a komposztálás?

A komposztálás jelentősen csökkenti a háztartásokból elszállítandó hulladék mennyiségét, így az igen nagy költséggel épülő, de környezetünkre nézve biztonságos hulladéklerakók élettartama megnő.

A komposztálással javíthatjuk kertünk talajminőségét és a növényi eredetű hulladékokat hasznosan juttathatjuk vissza a természet körforgásába.

Komposztálás esetén nem kell műtrágyát venni a kertbe, és nem kell megfizetni a nagyobb tömegű zöldhulladék elszállítását. A komposztálás elősegíti a folyamatban részt vevő családtag(ok) környezettudatos magatartásának fejlődését.

Miből készíthetünk komposztot?

- kaszálék, lomb, avar
- ágyesedék (max.: 5 cm vastag és 5 cm hosszú lehet)
- gyümölcs és zöldség maradék (pl. almacsutka, burgonyahéj)
- virágok, évelőnövények
- kávézacc, teafű
- tojáshéj (apróra törve)
- növényevő kisállatok ürüléke, természetes alapú alom
- kis mennyiségben: apró csont, fahamu, fűrészpor, gyaluforgács, haj

Mi nem kerülhet a komposztba?

- Építési törmelék
- Vegyszerrel kezelt faáru
- Húsmaradék, olaj
- Üveg-, fém- műanyag- és papírhulladék

Mi kell a komposztkészítéshez?

- Komposztláda
Vásárolhatunk, vagy magunk készíthetünk komposztládát deszkából, illetve téglából. Nagyobb kert esetén (200-300 m²) célszerűbb komposztprizmát készíteni. Minimum 80 cm-es legyen egy-egy oldala!
- Metszőolló, esetleg aprítógép
- Rosta szitáláshoz
- Kerti föld a rétegezéshez, takaráshoz
- "Zeolit" ásványi anyag, amely nedvszívó és szagtalanító (ajánlott)
- "Alginit" ásványi anyag, amelynek sok tápeleme hasznos a növények számára (ajánlott)

Hogyan készül a jó komposzt?

- Félárnyékos, sík területet válasszunk a komposztáláshoz!
- Friss hulladék hozzáadásakor előzetesen jól keverjük össze az előkészített zöldhulladékot!
- 20 cm-ként alkalmazzunk földréteget! Ezzel elkerülhetjük a komposzttest kiszáradását.
- Nedvesítsük be a komposzthalmot, hogy a mikroorganizmusoknak megfelelő életkörülményeket tudjunk biztosítani.
- Nem szárad ki a komposzt, ha folyamatosan esővízzel öntözzük, vagy kilyuggatott műanyag fóliával takarjuk le aszályosabb időszakban.
- Maximum 1 méter magasságig rétegezzük a komposztot!
- A lehullott falombot fűnyíróval is apríthatjuk.
- Nem rothad meg a komposztunk, ha átnedvesedés esetén átrakjuk, levegőztetjük és száraz levelet, fűrészport vagy homokot keverünk hozzá.
- Akkor a leggyorsabb a komposztálódás folyamata, ha minden egyes rétegben tápanyagban gazdag (pl. friss fűkaszálék, konyhai hulladék) és cellulózban bővelkedő (pl. fanyesedék, száraz lomb) hulladékot tudunk egymással összekeverni.

Mire használhatjuk a komposztot?

- Kertben kitűnő anyaga talajjavításhoz.
- Ültetéskor növények alá kerülő földhöz lehet keverni a komposztot.
- Lakásokban virágcserepekbe, balkonládákba rakhatunk komposztot.
- Zöldség- és virágágások, szőlők, gyümölcsösök termékenységét segíthetjük elő, ha azok talaját 2-5 l/m³ mennyiségben betérítjük komposzttal, majd azt beforgatjuk az alatta lévő földbe.

